

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Oboer/100/2014
Identifikačné číslo spisu:	8304117129
Dátum vydania rozhodnutia:	26.03.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8304117129.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, proti povinnému: X. J., nar. XX. W. XXXX, bytom U., o vymoženie 255,59 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 5Er/135/2004, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 26. júla 2012, č. k. 8CoE/99/2012-43 a o návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávneného na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolanie oprávneného o d m i e t a.
- III. Povinnému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Okresný súd Humenné poveril súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu na základe notárskej zápisnici č. N 1339/2004, NZ 22178/2004 spísanej 13. 03. 2004 notárom JUDr. Ondrejom Ďuriáčom so sídlom v Partizánskom.

Okresný súd Humenné uznesením z 21. 11. 2011, č. k. 5Er 135/2004-29 exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil. Výslovil, že o trovách konania rozhodne samostatným uznesením právoplatnosti tohto uznesenia.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že oprávnený a povinný uzatvorili dňa 20. 11. 2003 Zmluvu o úvere č. 8300101 (ďalej len „zmluva o úvere“), súčasťou ktorej bolo aj splnomocnenie, ktorým povinný splnomocnil advokáta Mgr. Tomáša Kušníra na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, aby v jeho mene uznal záväzok z úveru tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre súdny výkon rozhodnutia alebo pre exekúciu na celý jeho majetok do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva. Advokátsky koncipient, ako splnomocnený zástupca Mgr. Tomáš Kušníra v mene povinného vyhlásil, že uvedený dlh, ktorý je opísaný v notárskej zápisnici vrátane úroku z omeškania povinný splatí v lehote do 23. 03. 2004, v opačnom prípade vyjadril súhlas s použitím notárskej zápisnice ako exekučného titulu. Súd poukázal na rozpor záujmov povinného a splnomocneného zástupcu Mgr. Tomáša Kušníra. Pri uzatváraní zmluvy o úvere povinný nemal možnosť voľby výberu

zástupcu, pretože ako zmluva bola použitá predtlač, ktorá obsahovala meno uvedeného splnomocnenca. Ak bola už dopredu určitá osoba predurčená, že bude konať za povinného, spochybňuje to základný predpoklad pri slobodnom rozhodovaní o udelení plnej moci a to, že splnomocnenec bude jednoznačne hájiť záujmy povinného. Súd dospel k záveru, že uznanie dlhu, ako aj súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice sú právne úkony, ktoré osoba konajúca na základe plnej moci v mene povinného urobila v rozpore s jeho záujmami. Tie svojím účelom odporovali zákonu, a preto sú v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka absolútne neplatné. Uviedol, že notárska zápisnica nezodpovedá požiadavkám, ktoré na notársku zápisnicu kladie § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku. Taktiež plnomocenstvo udelené povinným je v rozpore s § 31 Občianskeho zákonníka, tak i uznanie záväzku spolu s udelením súhlasu s vykonateľnosťou notárskej zápisnice sú neplatné. Vzhľadom na uvedené súd exekúciu vyhlásil za neprípustnú a zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. g/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“).

Na odvolanie oprávneného Krajský súd v Prešove, ako súd odvolací, napadnutým uznesením uznesenie súdu prvého stupňa s výnimkou výroku o trovách konania potvrdil a vyslovil, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že plnomocensvo, ktoré povinný udelil Mgr. Tomášovi Kušnírovi sa za platný právny úkon označiť nedá, a preto Mgr. Tomáš Kušnír nemohol pred notárom platne vyhlásiť uznanie záväzku zo zmluvy o úvere a súhlasiť s vykonateľnosťou notárskej zápisnice v mene povinného, a to pre rozpor záujmov splnomocneného zástupcu a zastúpeného v zmysle § 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Uvedený rozpor so záujmami povinného spočíva v tom, že jeho právny zástupca, ktorý mal povinného pri uznaní dlhu a spisovaní notárskej zápisnice zastupovať, bol určený priamo v zmluve o úvere oprávneným, čo malo za následok, že povinný nemohol Mgr. Tomáša Kušníra ako svojho zástupcu vybrať na základe svojej vôle. Notárska zápisnica predložená oprávneným nespĺňa podmienky materiálne vykonateľného exekučného titulu, pretože bola spísaná na základe absolútne neplatného právneho úkonu. Za takejto situácie preto súd prvého stupňa správne postupoval ak po vyhlásení exekúcie za neprípustnú túto podľa § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku zastavil. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR z 12. 05. 2011, č. k. IV. ÚS 183/11-16.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal oprávnený dovolanie, ktoré doplnil podaním doručeným na dovolací súd dňa 09. 08. 2013. Dovolanie odôvodnil ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ a § 237 písm. a/ Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“), že súd rozhodol nad rámec zverenej právomoci, ustanovením § 237 písm. d/ O. s. p., že v tej istej veci sa už právoplatne rozhodlo, ustanovením § 237 písm. f/ O. s. p., že súd svojím postupom odňal možnosť konať pred súdom, ustanovením § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ustanovením § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Navrhol, aby dovolací súd napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov dovolacieho konania a navrhol, aby dovolací súd rozhodol o odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

Podľa jeho názoru, exekučný súd nie je oprávnený skúmať materiálnu správnosť exekučného titulu - notárskej zápisnice. Vo veci je daná prekážka právoplatne rozhodnutej veci - o materiálnych a formálnych podmienkach vykonateľnosti exekučného titulu sa rozhodovalo v čase, keď už o nich bolo právoplatne rozhodnuté vydaním poverenia na vykonanie exekúcie. Odňatie možnosti pred súdom konať vyvodzoval zo skutočnosti, že súdy nevyzvali a ani inak nekomunikovali s oprávneným o jeho právnych a skutkových návrhoch, a že svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnili. Odňatie možnosti konať pred súdom videl aj v tom, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci pojednávanie, aj keď tak v zmysle § 57 ods. 5 Exekučného poriadku boli povinné urobiť a že exekučný súd neumožnil oprávnenému viesť kontradiktórne súdne konanie.

Oprávnený navrhol, aby dovolací súd konanie prerušil podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. a Súdnemu

dvoru Európskej únie na základe čl. 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie predložil prejudiciálne otázky, ktoré formuloval do dvoch bodov.

Povinný sa k dovolaniu oprávneného nevyjadril.

I. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas oprávnený zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p.) skúmal, či je dôvodný jeho návrh na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

K podobnému návrhu oprávneného na prerušenie dovolacieho konania sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 17. 03. 2014 sp. zn. 3Oboer/108/2013, 29. 04. 2014 sp. zn. 3Oboer/75/2013, z 19. 06. 2014 sp. zn. 3Oboer/179/2013, z 15. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/208/2013, z 29. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/147/2013, z 29. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/139/2013, z 21. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/234/2013 na ktoré v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p., má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod pre prerušenie konania. Z určujúceho hľadiska teda išlo zo strany súdov nižších stupňov o aplikáciu a interpretáciu vnútroštátnych právnych predpisov (Občianskeho zákonníka a Exekučného poriadku). Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

II. V ďalšom dovolací súd bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O. s. p. skúmal, či oprávneným podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa. V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p., dovolateľom napadnuté uznesenie ale nevykazuje znaky žiadneho z nich. Dovolanie oprávneného preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je.

Oprávnený procesné vady konania v zmysle § 237 písm. b/, c/, e/ a g/ O. s. p. netvrdil a existencia týchto vád nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

K obsahovo rovnakým námietkam oprávneného, z ktorých vyvodzuje prípustnosť a opodstatnenosť jeho dovolania podaného v preskúmvanej veci, sa už najvyšší súd vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých ten istý oprávnený vystupoval v procesnom postavení dovolateľa. Ako príklad uvádza najvyšší súd rozhodnutia z 29. 04. 2014 sp. zn. 3Oboer/75/2013, z 19. 06. 2014 sp. zn. 3Oboer/179/2013, z 29. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/147/2013, z 29. 07. 2014 sp. zn. 3Oboer/139/2013 a z 17. 06. 2014 sp. zn. 3Oboer/165/2013 a konštatuje, že právne závery, ku ktorým dospel v týchto rozhodnutiach, sú plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci.

V rozhodnutiach uvedených v predchádzajúcom odseku najvyšší súd konštatoval, že:

1. prípustnosť dovolania z dôvodu nedostatku právomoci súdu (§ 237 písm. a/ O. s. p.) je daná iba ak súd rozhodol vo veci, o ktorej nemal rozhodnúť; rozhodovanie súdov v exekučných veciach ale vyplýva priamo zo zákona (viď napríklad § 29, § 38 ods. 3 a § 44 ods. 1 Exekučného poriadku),
2. vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, nie je rozhodnutím o veci samej, a preto nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci v zmysle v § 237 písm. d/ O. s. p. (viď aj rozhodnutie najvyššieho súdu z 01. 02. 2012 sp. zn. 5Cdo/205/2011 a tiež Ústavného súdu Slovenskej republiky z

13. 06. 2012 sp. zn. III. ÚS 254/2012),

3. ustanovenie § 237 písm. e/ O. s. p. dopadá iba na prípady, kedy súd prejednal a meritórne rozhodol vec, hoci nebola splnená jedna z procesných podmienok konania - nebol podaný (žiadny) návrh na začatie konania vo veci, ktorá nemôže začať bez návrhu; v danom prípade ale bol podaný návrh na vykonanie exekúcie,

4. Exekúciu možno vykonať aj na podklade notárskej zápisnice, ktorá má náležitosti uvedené v § 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku; ak tieto náležitosti nemá, nejde o vykonateľný exekučný titul. Ak je za exekučný titul označená notárska zápisnica, je exekučný súd povinný skúmať, či na jej podklade možno vykonať exekúciu (porovnaj obdobne R 58/1997). Pokiaľ notárska zápisnica nie je vykonateľný exekučný titul, je exekúcia neprípustná, čo je dôvod na zastavenie exekučného konania (I. ÚS 151/2011 a I. ÚS 155/2011). Najdôležitejšou náležitosťou notárskej zápisnice ako exekučného titulu je súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou notárskej zápisnice. Ak niekto ako zástupca vysloví za povinnú osobu takýto súhlas napriek tomu, že nie je oprávnený za ňu konať, nejde o súhlas povinnej osoby. Zastupovať iného nemôže ten, záujmy ktorého sú v rozpore so záujmami zastúpeného (§ 22 ods. 2 Občianskeho zákonníka) - o taký prípad ide tiež vtedy, keď určitý nebankový subjekt má vopred vytypovaného „zástupcu“ druhej zmluvnej strany, následné úkony ktorého sledujú nie záujmy ním zastupovanej zmluvnej strany, ale záujmy nebankového subjektu. Dohoda o zastúpení je v tomto prípade neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka), preto je absolútne neplatný aj Mgr. Tomášom Kušnírom udelený „súhlas“ s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, v dôsledku čoho chýba podstatná náležitosť jej materiálnej vykonateľnosti (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku),

5. Ak sa exekúcia navrhuje na podklade notárskej zápisnice, ktorá nemá náležitosti vykonateľného exekučného titulu (§ 41 ods. 2 písm. c/ Exekučného poriadku), ide o dôvod, so zreteľom na ktorý treba žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnuť (prípadne, ak táto okolnosť vyjde najavo až po poverení súdneho exekútora, exekučné konanie zastaviť).

6. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd pri skúmaní, či je exekučný titul vykonateľný (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku), vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu a nevykonáva dokazovanie (ako procesnú činnosť súdu osobitne upravenú v ustanoveniach § 122 až § 124 O. s. p.), lebo je postačujúce, ak sú rozhodujúce skutočnosti dostatočne osvedčené okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu,

7. nejde o vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., ak súd oboznamovanie s obsahom listín, ktoré je zamerané na posúdenie, či k návrhu na vykonanie pripojený exekučný titul je formálne aj materiálne vykonateľný, nevykonával na pojednávaní a za prítomnosti oprávneného a povinného; obdobne - teda aj bez nariadenia pojednávania, vykonania dokazovania a osobnej účasti oprávneného - môže exekučný súd dospieť k tomuto záveru aj pri riešení identickej otázky (vykonateľnosti exekučného titulu) v neskorších štádiách exekučného konania,

8. ak exekučný súd pri preskúmaní exekučného titulu vychádza z iných dôkazov než tých, ktoré sú výslovne uvedené v § 44 ods. 2 Exekučného poriadku (exekučný titul, návrh na vykonanie exekúcie a žiadosť o vydanie poverenia) a na tomto základe posúdi exekučný titul v neprospech oprávneného, je povinný dať mu možnosť vyjadriť sa k podkladom svojho preskúmania. Pre udržateľnosť napadnutého postupu a uznesení však postačuje, aby bola zásada kontradiktórnosti dodržaná v konaní ako celku. (pozri aj stanovisko Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. PLz. ÚS 1/2014, prijaté na neverejnom zasadnutí pléna dňa 07. 05. 2014)

Tieto právne závery (viď bod 1. až 8.) zastáva najvyšší súd aj v preskúmanej veci. Osobitne k námietke oprávneného, že súdy oboch stupňov nevytýčili vo veci ústne pojednávanie aj keď podľa zákona tak boli povinné urobiť, najvyšší súd konštatuje, že tak ako správne poznamenal oprávnený, zákonom č. 230/2012 Z. z. účinným od 09. 08. 2012 (zákon bol účinný do 31. 12. 2012) bol novelizovaný Exekučný poriadok, ktorý ustanovenie § 57 Exekučného poriadku doplnil o ods. 5, v zmysle ktorého súd nariadi pojednávanie, ak rozhoduje podľa § 57 ods. 1 písm. g/ a k/ Exekučného poriadku. Ustanovenie § 57 ods. 5 Exekučného poriadku bolo 01. 01. 2013 zrušené. Dovolateľ namietal, že pokiaľ súd prvého stupňa v danom prípade vyhlásil exekúciu za neprípustnú a následne ju zastavil, mal postupovať podľa uvedeného ustanovenia. Tvrdenie dovolateľa však nie je dôvodné, nakoľko súd prvého stupňa v danom prípade exekúciu vyhlásil za neprípustnú a exekúciu zastavil uznesením z 21. 11. 2011. Z uvedeného je zrejmé, že súdu prvého stupňa v danom prípade zo zákona nevyplývala povinnosť

nariadiť pojednávanie, nakoľko uvedený zákon nadobudol účinnosť až 09. 08. 2012, preto súd prvého stupňa nepochybil, keď pojednávanie nenariadil. Odvolací súd v danom prípade postupoval v súlade s ustanovením § 214 ods. 2 O. s. p., ak o odvolaní oprávneného rozhodol bez nariadenia pojednávania. V danej veci nebolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie v zmysle § 214 ods. 1 O. s. p. a rovnako nebol splnený ani jeden z ostatných dôvodov (§ 214 ods. 1 písm. b/, c/ a d/ O. s. p.), pre ktoré predseda senátu odvolacieho súdu musí vždy nariadiť pojednávanie. Z uvedeného vyplýva, že nariadenie pojednávania bolo v danom prípade na úvahe odvolacieho súdu.

Dovolateľom namietaná neúplnosť alebo nesprávnosť skutkových zistení súdov, nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí (R 111/1998 a tiež III. ÚS 551/2012) a nesprávnosť právneho posúdenia, na ktorých tieto rozhodnutia spočívajú (R 54/2012), nie sú vady konania v zmysle § 237 O. s. p. a prípustnosť dovolania nezakladajú.

Vzhľadom na to, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd konania tvrdených dovolateľom, nevyšli najavo ani iné vady uvedené v § 237 O. s. p. a prípustnosť podaného dovolania nevyplýva z § 239 O. s. p., najvyšší súd odmietol procesne neprípustné dovolanie oprávneného podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p.

III. Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo úspešnému povinnému zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., podľa zásady úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však náhradu trov dovolacieho konania povinnému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie (§ 151 O. s. p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.